

บทคัดย่อ

ผลของการศึกษาการอนุรักษ์ ปลือกเลี้ยง เก็บเกี่ยว และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวผักอินูน (*Adenia viridiflora* Craib) เพื่อเข้าสู่ระบบเชิงพาณิชย์ พบว่าผักอินูนที่เก็บตัวอย่างมาสามารถนำมาขยายพันธุ์ ได้ จึงกล่าวได้ว่าผักอินูนได้รับการอนุรักษ์ไม่ให้สูญหายไปจากป่าแล้ว การทดลองปลูกเลี้ยง โดยใช้สายต้นที่ได้รับการคัดเลือกมา 9 สายต้น จากที่ได้รวบรวมไว้ 56 สายต้น พบว่าสายต้นปากช่อง เป็นสายต้นที่ดีที่สุด ในด้านการเจริญเติบโต การให้ผลผลิต (ยอด ใบ ดอก ผล และเมล็ด) ส่วนการให้ปุ๋ย อินทรีย์ผสมกับปุ๋ยเคมีในอัตรา 250 กรัม ต่อ 75 กรัมต่อต้น ในการรองพื้น ร่วมกับให้ปุ๋ยเคมีสูตร 25-8-8 ทุกๆ 4 สัปดาห์ ให้การเจริญเติบโตดีที่สุด ส่วนการใช้วัสดุปรับปรุงดิน พบว่าการรองพื้นด้วยหินปูนฝุ่น ผสมกับหินบะซอลล์ฝุ่น อัตราส่วน 25 กรัม ต่อ 75 กรัมต่อต้น มีการเจริญเติบโตที่ดีกว่าตำรับอื่นๆ การศึกษาปลูกเลี้ยงเชิงลึกโดยการนำข้อมูล รวมทางด้านสายต้น วิธีการปลูก การให้ปุ๋ย การทำค้าง การตัดแต่ง การคุมดิน และการดูแลรักษา พบว่าสามารถเพิ่มผลผลิตให้กับผักอินูนได้ โดยมีต้นทุนการผลิต 37,500 บาท/ไร่ อาจจะสามารถคืนทุนภายในระยะเวลา 1-2 ปี ของการปลูก จากการศึกษาผักอินูนในระยะ 3 ปี ที่ผ่านมา ซึ่งเห็นได้ว่าเมื่อสิ้นสุดการทดลองนี้ ผักอินูนเป็นพืชที่มีศักยภาพในการนำเข้าสู่ระบบเชิงพาณิชย์

คำสำคัญ: ผักอินูน, การอนุรักษ์, การปลูกเลี้ยง, การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว

Abstract

This research was on studying conservation, cultivation, harvesting and postharvest handling of I-Nun Plant (*Adenia viridiflora* Craib) for commercial purpose. Results showed that the collected I-Nun plants could be propagated, conserved not to disappeared from the forest. The experiments were carried out using 9 selected clones from 56 collected clones. It was found that Pak Chong clone was grown very well and resulted best yields (shoots, leaves, flowers and seeds). The application of organic fertilizer and chemical fertilizer 25-8-8 at the rate of 250 g / 75 g per plant every 4 weeks resulted in highest growth and yields. This studies were also tested the effects of applying a combination of limestone tail and basalt tail on I-Nun plant. Resulted showed that the use of combinations rate of 25 g / 75 g per plant gave better growth of arial parts as well as roots portions. Results from cultivation trials indicated that planting, supporting and training methods, fertilizer application, mulching materials and soil amendments were important factors for yields increased. The cost of I-Nun plant production was about 37,500 baht/rai and could be return within one or two year of planting. Compilation results (3 years) indicated that I-Nun plant had a very high possibility to be conserved and there could be several ways to improve their usefulness at the commercial level.

Keywords: I-nun plant, Conservation, Production, Postharvest handling